

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat:

Seudullinen kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen malli

Paikallinen täsmennys: Heinola noudattaa seudullista kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastaista mallia [paijat hameen kiusaamisen vastainen toimintamalli 2026.pdf](#)

Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus

Paikallinen täsmennys: Kanervikon koulussa järjestetään sairaalaopetusta. Sairaalakoulussa annetaan oppimista ja koulunkäyntiä edistävää ja ylläpitävää sekä oppilaan hoitotavoitteita tukevaa kokonaiskuntoutuksellista opetusta. Opetukseen ovat oikeutettuja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen osastohoidossa olevat oppivelvolliset oppilaat sekä myös muussa erikoissairaanhoidossa (avohoito) olevat oppivelvolliset oppilaat, joiden koulunkäynti on keskeytynyt, on vaarassa keskeytyä tai joiden opetusta ei ole saatu muutoin järjestettyä oppilaan edun mukaisesti.

Avohoidossa olevan oppilaan opetuksen järjestämisestä sairaalakoulussa sovitaan yhdessä sairaalakoulun sijaintikunnan, erikoissairaanhoidon, oppilaan opetuksen järjestäjän sekä oppilaan kotikuntalain mukaisen kotikunnan kanssa. Järjestelyissä kuullaan oppilasta, tämän huoltajaa ja oppilaan opetuksen järjestäjää. Sairaalakoulun avo-opetukseen ottamisesta päättää sairaalakoulun rehtori. Oppilaspaikka edellyttää hoitavan lääkärin puolta ja avo-oppilaana olemisen edellytyksenä on aktiivinen ja toimiva hoitokontakti erikoissairaanhoidossa sekä hoidon sitoutuminen koulun kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Sairaalakoulussa opiskellessaan oppilas pysyy oman koulunsa oppilaana. Oppilaat noudattavat ensisijaisesti oman koulunsa opetussuunnitelmaa. Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan psyykkiset ja fyysiset voimavarat. Oppimista arvioidaan yhteistyössä oppilaan oman koulun kanssa. Sairaalakoulujakson aikana tehdään tiivistä yhteistyötä sairaalakoulun, huoltajien, oman koulun, hoidon sekä tarvittaessa sosiaalitoimen toimijoiden kesken. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on mahdollistaa koulunkäynti poikkeavassa elämäntilanteessa sekä tukea oppilaan kuntoutumista ja toimintakyvyn paranemista. Tämä mahdollistaa oppilaan paluun omaan kouluun tai siirtymisen toisen asteen opintoihin. Sairaalakoulu tarjoaa tarvittaessa muille kouluille konsultaatiota ja koulutusta opetuksen järjestämisen tueksi erityisissä tilanteissa.

Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Lahden perusopetuksessa konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua järjestää Kanervikon koulu ja se on tarkoitettu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kunnille. Konsultoinnin tavoitteena on osaamisen jakaminen ja haastavien tilanteiden yhteinen tarkastelu konsultaatiota pyytäneen tahon kanssa.

Konsultatiiviseen sairaalaopetuspalveluun hakeudutaan yksittäisen oppilaan, oppilasryhmän tai kouluyhteisön tilanteen tarkastelemiseksi ja tuen rakenteiden suunnittelemiseksi. Konsultaatioprosessi ja konsultaatioon hakeutuminen kuvataan Kanervikon koulun kotisivuilla. Yksittäistä oppilasta koskevaan konsultointipyyntöön tulee olla huoltajan lupa.

Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu voi olla esimerkiksi verkostoyhteistyötä, puhelinkonsultaatiota, koulutusten tarjoamista sekä lähikonsultointia (kuten seurantakäynnit ja niihin liittyvät palautekeskustelut).

7.4.1 Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi ja 7.4.2 Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma:

Paikallinen täsmennys: Kuvaus tuen tarpeen arvioinnista ja tukitoimiin liittyvästä suunnitelmasta löytyy Perusopetuksen tuen käsikirjasta kohdasta ”Oppimisen ja koulunkäynnin tuki”.

Päätöksen oppilaskohtaisten tukitoimien antamisesta tekee koulutusjohtaja.

7.5.2 Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä:

Paikallinen täsmennys: Tämä toimenpide suoritetaan huolellisen harkinnan jälkeen yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Koska vapautuksen syy on terveydellinen, sitä voi arvioida vain terveydenhuollon asiantuntija ja näin ollen päätöstä varten tarvitaan asiantuntijan kannanotto. Tarvittaessa voidaan kuulla monialaisen opiskeluhoollon muitakin asiantuntijoita päätöksenteon perustaksi. Oppilaalle laaditaan oppiaineeseen liittyvä erillinen määräaikainen suunnitelma, joka kirjataan Wilmaan.

Toimivaltataulukon mukaan tästä hallintopäätöksestä vastaa koulun rehtori.

7.6.1 Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite:

Paikallinen täsmennys: Ne oppilaat, joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite ja jotka sen vuoksi tarvitsevat koulunkäyntiinsä tai oppimiseensa erityisen vahvaa tukea, voivat opiskella oppiaineittain, toiminta-alueittain tai osittain tai kokonaan perusopetuksen rajattujen oppimäärien mukaisesti. Jokaisen mainitun kaltaisen oppilaan koulupolku suunnitellaan yksilöllisesti. Oppilaan opiskelupaikka on erityisluokka. Tällaisia luokkia muodostetaan vuosittain tarpeen mukaan ja luokat toimivat Kailaan koululla. Ryhmän koko on enimmillään 8 oppilasta. Ryhmässä työskentelee erityisluokanopettaja ja ainakin yksi koulunkäynninohjaaja. Ryhmän koko sekä aikuisten lukumäärä luokassa määräytyy oppilaiden tarpeiden mukaan vuosittain.

Hallintopäätöksestä vastaa koulun rehtori.

Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärien opettajat tekevät

yhteistyötä. Erityisesti suomen kieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus – oppimäärien yhteistyö vahvistaa suomen oppimisen jatkumoa. Tavoitteena on siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään, kun riittävä suomen kielen taito eri kielitaidon osa-alueilla ja eri tiedonalojen kielissä on saavutettu.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan suomen kielen taidon kehittymistä, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä yhteiskunnan jäseneksi kasvamista. Lisäksi tärkeää on herättää kiinnostus kielitietoisuuden, monikielisyyden ja kielitaidon elinikäistä kehittämistä kohtaan sekä tarjota välineitä siihen. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus – oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua suomenkielisen kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin.

Heinolan kouluissa toimitaan perustetekstin edellyttämällä tavalla.

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Heinolan kaupunki tarjoaa perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Sitä koskevat seuraavat kansalliset ja paikalliset täsmennykset:

- Mahdollista vain ulkomailla syntyneille valmistavasta opetuksesta saman tai edellisen vuoden aikana siirtyneille maahanmuuttajataustaisille enintään yhden vuoden ajan.
- Kohdennetaan niille oppilaille, joilla on vasta alkava luku- ja kirjoitustaito ja/tai puutteellinen kouluhistoria sekä yläkouluiässä maahan tulleille.
- Perustuu tarveharkintaan oppiainekohtaisesti.
- Tarveharkinnassa hyödynnetään OPH:n kehittämää kielitaitomittaria sekä valmistavan opetuksen loppuvaiheessa että perusopetuksen aikana.
- Voidaan antaa samanaikais- tai yhteisopetuksena, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena.
- Oppilaalle laaditaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelma, jonka laatimisesta vastaa Kielituki-opettaja (Kietu).

Liite 3 Muutosmääräys OPH-92-2026 Perusopetukseen valmistava opetus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen antaminen on mahdollista vain Suomen ulkopuolella syntyneille maahanmuuttajataustaisille oppilaille.

Heinolan kouluissa toimitaan perustetekstin edellyttämällä tavalla.

Liite 4 Muutosmääräys OPH-7885-2025

Luku 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet:

Opetus edistää osallisuutta, kestävää ja liikunnallista elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen.

Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia eri oppiaineiden opinnoissa sekä lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.

Koulua ympäröivän maailman muutos vaikuttaa väistämättä oppilaiden kehitykseen ja hyvinvointiin sekä koulun toimintaan. Perusopetuksessa opitaan kohtaamaan muutostarpeita avoimesti, arvioimaan niitä kriittisesti ja ottamaan vastuuta tulevaisuutta rakentavista valinnoista. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestävälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti.

Heinolan kouluissa toimitaan perustetekstin edellyttämällä tavalla.

Luku 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri:

Tavoitteena on luoda toimintakulttuuria, joka edistää oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä, oppimista, osallisuutta ja kouluun kiinnittymistä tukevia ratkaisuja sekä hyvinvointia, kestävää elämäntapaa ja liikunnallisen elämäntavan edellytyksiä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen perusopetus, jossa kukin oppilas voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä. Periaatteiden toteuttamiseksi tarvitaan paikallisten tarpeiden ja mahdollisuuksien, esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioon ottamista, yhteistyötä oppilaiden huoltajien, opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten, sidosryhmien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa sekä oppilaiden aitoa mukanaoloa yhteisön kehittämisessä.

Paikallinen täsmennys: Koulut määrittelevät lukuvuosisuunnitelmassaan omaan toimintakulttuuriinsa liittyviä painopistealueita ja kehittämiskohteita. Tavoitteena on inklusiivinen koulu. Kaikkia koskevista yhteisistä linjauksista sovitaan rehtorikokouksissa. Lukuvuoden päätteeksi laadittavassa toimintakertomuksessa arvioidaan kuluneen lukuvuoden toimintaa.

4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Tavoitteena on vahvistaa jokaisen oppilaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä, opetukseen osallistumista ja oppimisen edellytyksiä sekä liikunnan merkitystä kokonaisvaltaisena elämäntaitona. Liikunnallisella elämäntavalla on myönteinen vaikutus muun muassa oppilaiden vireystilaan, keskittymiseen, oppimiseen, motoriseen kehitykseen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Liikunnallinen elämäntapa on myös yhteydessä mielen hyvinvointiin, psyykkiseen sopeutumis- ja selviytymiskykyyn sekä jaksamiseen. Terveys- ja oppimisvaikutusten lisäksi liikunnallisen elämäntavan edistäminen ja oppilaiden osallisuuden kokemus tukevat koulu yhteisön arkea ja toimintakulttuuria.

Koulupäivien aikana liikunnallista elämäntapaa edistävät oppituntien toiminnallisuutta vahvistavat pedagogiset ratkaisut, erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen, liikuntavälineiden monipuoliset käyttömahdollisuudet sekä liikkumista edistävät ratkaisut välitunneilla, siirtymätilanteissa ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa. Liikunnallista elämäntapaa edistetään myös aamu- ja iltapäivätoiminnassa, kerho- ja harrastustoiminnalla, koulumatka- ja kuljetusjärjestelyillä sekä huomioimalla monipuoliset liikkumisen edellytykset koulujen ja niiden toimintaympäristöjen rakentamisessa ja käyttömahdollisuuksissa. Liikunnallisen elämäntavan edistämistä suunniteltaessa ja siihen liittyvissä järjestelyissä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus, oppilaiden tasa-arvoinen ja yhdenvertainen oikeus osallistumiseen sekä oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen perusopetuksessa kuuluu yhteistyö oppilaiden, kotien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Paikallinen täsmennys:

LIKUNNALLISEN ELÄMÄNTAVAN EDISTÄMINEN HEINOLASSA

Paikalliset kirjaukset opetussuunnitelman perusteisiin konkretisoivat kunta- ja koulu kohtaisia toimia liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi.

Tavoitteena on

- edistää lasten ja nuorten liikkumista esiopetuksen ja perusopetuksen aikana
- tukea ja parantaa lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia
- vahvistaa liikunnan merkitystä esiopetuksen ja peruskoulujen toimintakulttuurissa ja kokonaisvaltaisena elämäntaitona.

Koulupäivien aikana liikunnallista elämäntapaa edistävät mm. oppituntien toiminnallisuutta vahvistavat pedagogiset ratkaisut, erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen, liikuntavälineiden monipuoliset käyttömahdollisuudet sekä liikkumista edistävät ratkaisut välitunneilla, siirtymätilanteissa ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa.

Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen liittyvää koulun toimintaa ja suunnitelmien toteutumista arvioidaan lukuvuosittain ja arvioinnin pohjalta sovitaan koulu kohtaiset kehittämistoimet seuraavalle lukuvuodelle.

- Jokainen lukuvuosi sisältää koulujen yhteisiä liikuntatapahtumia ja kampanjoita.
- Jokaiselle lukuvuodelle määritellään selkeät kunta- ja koulu kohtaiset tavoitteet ja kehittämiskohteet, jotka sisällytetään koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Toteutumista seurataan lukuvuoden aikana sekä arvioidaan toimintakertomuksen yhteydessä.

Liikunnallisen elämäntavan edistämisen keskeiset osa-alueet Heinolan perusopetuksessa

1. Koulupäivän aikana tapahtuvan liikkumisen lisääminen välituntiliikunnalla

- a) Välituntitoiminnan aktivointi:
- Oppilaita kannustetaan ja aktivoidaan liikkumaan välitunneilla. Apuna aktivoimisessa voivat toimia myös esimerkiksi välituntiohjaajiksi koulutetut välkkärioppilaat.
- b. Välituntivälineet
- Välituntivälineitä on helposti saatavilla ja niitä on riittävästi.
- c) Koulupäivän rakenne:
- Kaikissa kouluissa on pitkät liikkumisen mahdollistavat välitunnit.
2. Oppituntien toiminnallisuus, paikallaanolon tauottaminen ja oppimista tukevat työskentelytavat:
- Kouluilla on yhteisiä kampanjoita syys- ja kevätlukukaudella.
 - Taukoliikunta ja toiminnallinen oppiminen on suunnitelmallisesti sisällytetty oppituntityöskentelyyn.
3. Koulupäivään liittyvät siirtymät (kirjasto, museo, urheilupaikat, koulujen yhteiset liikuntatapahtumat jne.)
- Siirtymissä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan liikunnallisuutta edistäviä toimintatapoja eli suositaan lihasvoimaa.
4. Koulujen tapahtumakulttuuri
- Jokaisella koululla toteutetaan koulun yhteisiä liikuntatapahtumia lukuvuoden aikana. Tapahtumat voidaan toteuttaa myös luokittain tai luokka-asteittain.
 - Koulujen yhteisissä liikuntatapahtumissa ja kampanjoissa tavoitteena on mahdollistaa kaikkien lasten osallistuminen.